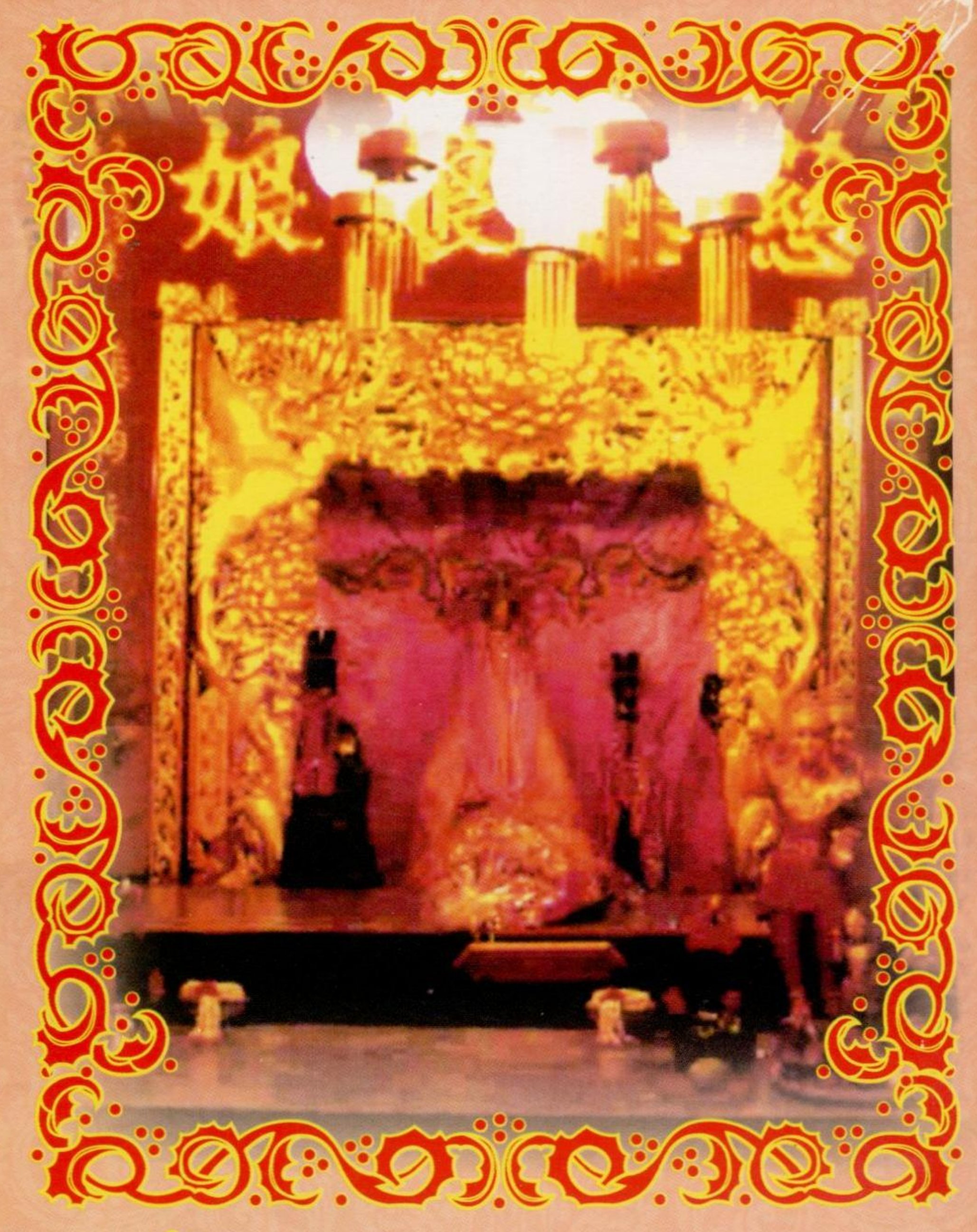

รูปปั้นพระนางสร้อยดอกหมาก

ประดิษฐานอยู่ ณ วัดพนัญเชิง จ.พระนครศรีอยุธยา

ประวัติพระนางสร้อยดอกหมาก
(องค์ปฐมเหตุแห่งการสร้างองค์หลวงพ่อโต)

แต่โบราณนานมาแล้ว มีเด็กหญิงเล็กๆ คนหนึ่ง เกิดอยู่ในจั่นหมาก พระเจ้ากรุงจีนได้ทรงนำมาเลี้ยงไว้เป็นบุตรบุญธรรม และได้ให้นามนางว่า **"นางสร้อยดอกหมาก"** เมื่อนางสร้อยดอกหมากเจริญวัยขึ้น นางมีรูปโฉมงดงามยิ่งนัก พระเจ้ากรุงจีนโปรดให้โหรทำนายว่า ในกาลภายหน้าพระนางสร้อยดอกหมากจะคู่ควรกับกษัตริย์เมืองใด โหรพิเคราะห์ดูแล้วกล่าวว่า คู่ของนางจะเป็นกษัตริย์กรุงไทย อยู่ทางทิศตะวันตกเป็นผู้มีบุญญาอภินิหารมากนัก พระเจ้ากรุงจีนได้ฟังคำโหรทำนายดังนั้นก็ทรงพอพระทัยยิ่งนัก ทางด้านกรุงไทยขณะนั้นกำลังว่างผู้ปกครองแผ่นดินและไม่มีรัชทายาทสืบราชสมบัติ ต่อมาบรรดาเสนาอำมาตย์และสมณชีพราหมณ์ จึงทำพิธีเสี่ยงเรือสุวรรณหงส์เอกชัยเพื่อเสาะหาผู้มีบุญวาสนามาเป็นพระเจ้าแผ่นดิน เมื่อเรือแล่นไปถึงยังที่แห่งหนึ่งที่ริมฝั่ง มีเด็กเลี้ยงโคกำลังเล่นกันอยู่ เรือสุวรรณหงส์เอกชัยจอดหยุดนิ่งไม่เคลื่อนอีกต่อไป แม้เหล่าฝีพายจะพยายามสักเท่าไรเรือก็ไม่เคลื่อนที่ เหล่าอำมาตย์เห็นเช่นนั้นรู้สึกอัศจรรย์ใจและเกิดสังหรณ์ใจ จึงเดินเข้าไปในกลุ่มเด็กเลี้ยงโคที่กำลังเล่นกันอยู่ พบเด็กชายคนหนึ่งท่าทางฉลาดพูดจาตอบโต้ฉะฉาน เหล่าอำมาตย์ต่างก็คิดว่า **"ชะรอยเด็กคนนี้คงเป็นผู้มีบุญ กิริยาท่าทางจึงต่างกับเด็กคนอื่นอย่างเห็นได้ชัด แม้การเจรจากับเราซึ่งเป็นผู้ใหญ่กว่าก็ฉลาดหลักแหลม"** เมื่อคิดดังนั้นแล้วเหล่าอำมาตย์จึงพร้อมใจกันอัญเชิญเด็กชายคนนั้นมาเป็นพระเจ้าแผ่นดินปกครองกรุงไทยต่อไป

เมื่อพระเจ้ากรุงไทยพระองค์ใหม่ได้ขึ้นปกครองแผ่นดิน ทรงปกครองบ้านเมืองเป็นปรกติสุข ครั้งหนึ่งพระองค์โปรดให้ยกขบวนพยุหยาตราไปทางชลมารคพร้อมกับเหล่าเสนาบดี เมื่อเสด็จมาถึงยังหัวแหลมวัดปากคลอง เป็นเวลาน้ำขึ้น จึงตรัสสั่งให้จอดเรือพระที่นั่งอยู่หน้าวัด ทอดพระเนตรเห็นผึ้งจับอยู่ที่อกไก่ใต้ช่อฟ้าหน้าบันของโบสถ์จึงทรงดำริว่า **"จะขอนมัสการพระพุทธปฏิมากรด้วยเดชะบุญญาภิสังขารของเรา เพื่อจะได้ครองไพร่ฟ้าอาณาประชาราษฎร์ ขอให้น้ำผึ้งหยดลงมากลั้วเอาเรือขึ้นไปประทับแทบกำแพงแก้วนั้นเถิด"** เมื่อตรัสจบน้ำผึ้งหยดลงมากลั้วเอาเรือพระที่นั่งยกขึ้นไปถึงที่ทันที เป็นที่ประจักษ์ชัดแก่ตาของเสนาบดีน้อยใหญ่ พระเจ้ากรุงไทยจึงเสด็จขึ้นไปนมัสการพระพุทธปฏิมากรโดยเปลื้องพระภูษาทรงสักการะพระพุทธปฏิมากรเสร็จแล้วจึงเสด็จลงเรือประทับพระที่นั่ง เรือพระที่นั่งก็ถอยลงมาตามเดิม บรรดาภิกษุ

สงฆ์และเหล่าเสนาบดีต่างก็พากันถวายพระพรชัยและถวายพระนามพระเจ้ากรุงไทยว่า **"พระเจ้าสายน้ำผึ้ง"**

ครั้นถึงเวลาน้ำลง พระเจ้าสายน้ำผึ้งจึงมีรับสั่งให้เหล่าเสนาบดีกลับไปรักษาพระนคร ส่วนพระองค์นั้นเสด็จไปโดยเรือพระที่นั่งเอกชัยเพียงลำเดียวเดินทางไปตามสถานที่ต่างๆ ด้วยอำนาจแห่งราชกุศลที่สร้างมาแต่ปางหลัง จึงทำให้การเดินทางเป็นไปด้วยความเรียบร้อยปลอดภัย จนกระทั่งลุถึงกรุงจีนชาวจีนทั้งหลายเห็นเป็นอัศจรรย์ จึงนำความขึ้นทูลว่าพระเจ้าแผ่นดินไทยองค์นี้มีบุญญาธิการมาก พระเจ้ากรุงจีนจึงรับสั่งให้เสนาบดีผู้ใหญ่ไปสืบดูว่าพระเจ้ากรุงไทยมีบุญญาธิการจริงหรือไม่ เสนาบดีจีนออกไปทูลเชิญพระเจ้าสายน้ำผึ้งประทับที่อ่าวนาค ซึ่งเป็นที่ที่มีภยันตรายมาก ตกเพลาค่ำเสนาบดีจีนใช้ทหารไปสอดแนมดูว่า **"เหตุการณ์ร้ายแรงอันใดจะเกิดขึ้นหรือไม่"** มีแต่เสียงดุริยางค์ดนตรีเป็นที่ครึกครื้น ในคืนต่อมาเสนาบดีจึงทูลเชิญเสด็จพระเจ้าสายน้ำผึ้งประทับที่มีอันตรายมากขึ้นไปอีก เหตุการณ์ยังเหมือนคืนก่อน เมื่อพระเจ้ากรุงจีนได้ทรงทราบก็ทรงโสมนัสยิ่งนัก จึงมีรับสั่งให้จัดกระบวนแห่ออกไปรับพระเจ้าสายน้ำผึ้งเข้ามาภายในพระราชวัง และให้ราชาภิเษกพระนางสร้อยดอกหมากขึ้นเป็นพระมเหสีของพระเจ้าสายน้ำผึ้ง

เมื่อเวลาผ่านไปพระเจ้าสายน้ำผึ้งจึงกราบถวายบังคมลาพระเจ้ากรุงจีนกลับพระนคร พระเจ้ากรุงจีนพระราชทานสำเภาห้าลำพร้อมด้วยเครื่องอุปโภคเป็นอันมาก เมื่อถึงปากน้ำพระเจ้าสายน้ำผึ้งเสด็จเข้าพระนครก่อน เมื่อจัดตำหนักซ้ายขวาเสร็จก็จัดขบวนมารับพระนางสร้อยดอกหมากจากเรือ โดยพระองค์ไม่ได้เสด็จไปด้วย พระนางสร้อยดอกหมากจึงไม่ยอมเสด็จขึ้นจากเรือ กล่าวว่า **"มาด้วยพระองค์ก็โดยยาก เมื่อมาถึงพระราชวังแล้วเป็นไฉนพระองค์จึงไม่มารับ ถ้าพระองค์ไม่เสด็จมารับก็จะไม่ไป"**

เสนาบดีนำเนื้อความไปกราบทูล พระเจ้าสายน้ำผึ้งคิดว่านางหยอกเล่นจึงกล่าวสัพยอกว่า **"เมื่อมาถึงแล้วจะอยู่ที่นั่นก็ตามใจเถิด"** เมื่อพระนางทราบเนื้อความจึงสำคัญว่าพระเจ้าสายน้ำผึ้งพูดจริง จึงน้อยพระทัยและเศร้าพระทัยยิ่งนัก ครั้นรุ่งเช้าเมื่อพระเจ้าสายน้ำผึ้งจัดกระบวนแห่มารับและเสด็จมาด้วยพระองค์เอง เมื่อเสด็จขึ้นไปบนสำเภา พระนางสร้อยดอกหมากจึงตัดพ้อต่อว่าพระองค์ พระเจ้าสายน้ำผึ้งจึงทรงสัพยอกอีกว่า **"เอาล่ะ เมื่อไม่อยากขึ้นก็จงอยู่ที่นี่เถิด"** ฝ่ายพระนางสร้อยดอกหมากได้ฟังดังนั้น ด้วยความน้อยพระทัยนางจึงกลั้นพระทัยตายทันที พระเจ้าสายน้ำผึ้งทรงเสียพระทัยมาก โปรดเกล้าฯ ให้อัญเชิญพระศพของพระนางขึ้นมาพระราชทานเพลิงท่ามกลางความอาลัยรักของประชาชนชาวจีนและชาวไทย จึงทรงสร้างวัดขึ้นเพื่อเป็น

อนุสรณ์ถึงพระนางสร้อยดอกหมาก และได้ตั้งชื่อวัดนี้ว่า **"วัดพระนางเชิญ"** แต่นั้นมา

ตำนานเรื่อง **"เจ้าชายสายน้ำผึ้งกับพระนางสร้อยดอกหมาก"** จึงเป็นตำนานแห่งการสร้างวัดพนัญเชิง หรือวัดพระเจ้าแพนงเชิง หรือวัดพระนางเชิญก็ดี วัดนี้เป็นวัดสำคัญเก่าแก่แต่โบราณของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นวัดที่ได้รับความเคารพนับถือของชาวไทยและจีน ทุกปีจะมีงานฉลองตามประเพณีสืบทอดกันมาตั้งแต่โบราณจนถึงปัจจุบันนี้ และในปี ๒๕๔๔ **พระธรรมญาณมุนี** อดีตเจ้าอาวาสวัด และ **พระพิพัฒน์วราภรณ์** รองเจ้าอาวาสในสมัยนั้น (ในปัจจุบันได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์เป็นพระราชรัตนวราภรณ์ เมื่อวันที่ ๑๒ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ และดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสในปัจจุบัน) ได้ให้มีการบูรณะศาลเจ้าแม่สร้อยดอกหมากขึ้นใหม่จนมีความสวยงามเป็นยิ่งนัก

ลักษณะความเชื่อ (เจ้าแม่สร้อยดอกหมาก)

เนื่องจากตำนานเจ้าชายสายน้ำผึ้งและพระนางสร้อยดอกหมากเป็นตำนานแห่งการสร้างวัดพนัญเชิงหรือแพนงเชิง ซึ่งแปลว่า **"พระนางผู้มีแง่งอน"** และเป็นวัดที่มีประวัติศาสตร์อันยาวนาน ทั้งมีประวัติกล่าวถึงในพระราชพงศาวดารเหนือของจีน โดยอ้างอิงถึงของไทยด้วย จึงมีผู้มาสักการะทั้งชาวไทยและชาวจีน รวมถึงชาวต่างชาติอย่างไม่ขาดสาย ด้วยมีความเชื่อกันว่า เจ้าแม่สร้อยดอกหมากสามารถดลบันดาลให้ผู้ที่กราบไหว้ได้สมปรารถนาดังที่ขอไว้ได้ทุกเรื่อง ทุกประการ บ้างก็มีการบนบานสานกล่าวด้วยผ้าแพร ไข่มุก เรือสำเภา หรือนำสิงโตมาเชิด เมื่อได้สมหวังดังปรารถนา ก็มาแก้บนดังที่ได้บนบานสานกล่าวเอาไว้ บ้างก็มีความเชื่อในเรื่องของความรัก คู่ครอง และการขอบุตรจากเจ้าแม่สร้อยดอกหมาก เมื่อได้สมหวังดังที่ขอ ก็มีการบอกต่อหรือเล่าขานต่อๆ กันมาจนเป็นความเชื่อและมีผู้ศรัทธาหลั่งไหลเข้ามากราบไหว้กันอย่างเป็นประจำสม่ำเสมอจนเป็นที่รู้จักสืบต่อกันมา โดยถือปฏิบัติกันมาเป็นประเพณีคือ เมื่อมานมัสการองค์หลวงพ่อโตในพระวิหารเสร็จ จะต้องแวะมาสักการะเจ้าแม่สร้อยดอกหมากด้วยนั่นเอง